

פרק ה' פרשת השבוע על פי הנטיבות שלום

אתה תזרע

752 N.H. 7538 (3 p.)

כְּמַעֲשֵׂה אָרֶץ מִזְרָחֵךְ וּבְמִעְשֵׂה אָרֶץ בְּנֶגֶד לֹא תַּעֲשֶׂה

ובאוֹפֶן אֲחָר יְלִיל מֵהַ שָׁהַקְדִּימָה הַתּוֹרָה אֲנִי הַאֲלָקִים קְדוּם מֵאֶחָד"כ בְּמַעֲשָׂה אַרְם"צ וְכְמַעֲשָׂה אָרְצָן כְּנַעַן לֹא תַעֲשׂו, שַׁוְּה טָם הַאוֹהֶרֶת מֵהַ שְׁצֹוֹתָה תּוֹרָה עַל עֲבִינִי הַיְתָר שֶׁלֹּא יִהְיֶה נְגַב בְּרִשְׁתַּת הַתּוֹרָה, כִּי אֲנִי ה' אֲלָקִים, כְּדִיאַתָּא בְּבֵית אַבְרָהָם בְּשֵׁם מְרוֹן בְּעַל יְסוּה"ע זַיְעַ, עַה פ' מַוְטֵר ה' בְּנֵי אֶל תְּמָאָס, מַוְסֵּר ה', הַיְנוּ הַמְּסֻר שַׁהְקָבָה"ז אָוּרָם לְיִהְוֹדִי הָוֹא, בְּנֵי הָנָךְ בְּנֵי הַמֶּלֶךְ, וְלֹכֶךְ אֶל תְּמָאָס, אֶל תְּמָאָס אֶת עַצְמָךְ נְדֹבָרִים שָׁאַיְנָם לְפִי כְּבוֹדֶךְ. כִּי בְּנֵי הַמֶּלֶךְ דִּינָו שׁוֹנוֹ, וּמוֹטָלִים עַלֵּינוּ נִימּוֹתִים מִיחָדִים וּסְדָרִים אֶחָדִים. וְאֶפְרַיִם מְעַשִּׂים שָׁאַחֲרִים מִתוֹרִים בָּהֶם, בְּנֵי הַמֶּלֶךְ אָסּוֹר לוֹ לְעַשּׂוֹתָם. וְזה גַּם הַהְקִדְמָה לְכְמַעֲשָׂה אַרְם"צ לֹא תַעֲשׂו וּמַעֲשָׂה אָרְצָן כְּנַעַן לֹא תַעֲשׂו אֲנִי ה' אֲלָקִים, הַיְנוּ שָׁאַנֵּי הַאֲלָקִים שְׁלָכָם, וּמוֹטָלַת עַלְיכֶם הַנְּגָהָה מִיחָדָתָךְ, שָׁאוּתָם הַמְּעַשִּׂים שְׁהַנְּגָכָם עֲשָׂוִים, בְּמַעֲשָׂה אַרְם"צ לֹא תַעֲשׂו, כִּי בְּנֵי הַמֶּלֶךְ אָסּוֹר לוֹ לְעַשּׂוֹת אֶפְךְ מֵהַ שְׁלָאַחֲרִים מִתוֹרָה, מְשׁוּם שְׁהָוָא בְּנֵי הַמֶּלֶךְ.

ובعود אופן י"ל הנקדרה של אני ה' אלקיכם,
ע"פ המבואר שמרומו כאן על ענייני יותר שאין
עליהם אישור וועונש, ורך שלא תשעו אותם כਮעשה
ארומ'ץ וכמעשה ארץ כנען, והנה יהודי יכול לבוא
לפניהם רוח באהיה כי יכול לקיים ואת, הרי עניינים
אלו נפשו של אדם ממהרונו ואיך יכול להתגבר בזה.
ואם בענייני אישור יש יראת העונש המונעת בעדו,
אך בעניינים אלו שאין עליהם עונש ורך שהם נגד
ראון ה', באוהם כת יכול להתגבר וליעזר את עצמו

הסביר לגוי ולהבינו מהו יהורי ומהו כתו. והה'ק ר' ברוך היה מטים, זקנינו אמר שלגוי א"א להסביר מהו יהורי, ואני אומר שאפילו לייהו ג'ב א"א להבינו מהו כתו של יהורי. יהורי יש את הכח שהוא חלק א' ממועל, שורו כח בלתי מנוצח ואין דבר בעולם שאינו יכול להתגבר עליו. וכל מטרתו של היזה"ר היא להטיל בו ספקות בכתו, שאליל באמות אינו יכול להתגבר. וע'כ כתבה התורה כי אני ה' אלקיכם, ואין דבר בעולם שאיןכם מסוגלים להתגבר עלין, וכן מעשה ארמי'ץ וממעשה הארץ כגוןן לא תעשו, כי יש לכם הכוחות אלה. והב' בות, כי ביהורי יש כוחות רוחניים על טבעיות, מכח הנשמה שהיא חלק א' ממועל ומcosa בכבוד חוץבה, וע'י הכוחות העל טבעיות בכתו לגבור על הכל. וזה מדר'כ' בכל מקום כי אני ה' אלקיכם, הינו שמשום כך אין דבר שאתהכם מסוגלים להציג אליו.

וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ואומרת אליהם אני ה' אלקיכם. כמוUSAהארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו ובכמעהה הארץ כנען אשר עבiniה הכתוב כמעשה ארמי^צ לא תעשו. צדיקים פירשו כנען לא תעשו, דלא כוארה צ'ב על מה בא להוהי בפרשה, ומאחר שככל ענייני עריית נגארו בפיישול להלן כל האיסורים נתפרשו לתלן ומה בא ללמד, אלא מומנו בויה כדרשות חוויל (בב' קיא): גבי דין בתלה שאריו זו אשתו, שגם במה שותיריה לו התורה יעשה יהודי רק כדי לקיים את רצון ה', ואמם לאו הרוי' בכל לא תקרבו לגולות ערוה. עפ' צדיקי אמרת אצל יהודי לא קיים בכלל ה', אלא או שהוא מצוה או שאסור לעשותו. ומטעם זה קודם הפסוק כמעשה ארמי^צ לא תעשו וככמעה הארץ כנען לא תעשו הקדימה התורה לא כל בני ישראל ואמרת אליהם אני ה' אלקיכם, היינו שבמעשיהם כלל שבפועל אין איסור אלא תלויים בו שלא יעשם בדרכם המצרים והכנענים, באה תורה להוויה כי הקב"ה יודע מהשבות ובוחן לבבות, וע'ב' כמעשה ארמי^צ ובכמעה הארץ כנען לא תעשו כי אני ה' אלקיכם היודע מחשבות של כל מעשה.

נגד טבעיותו ותוכנות נפשו. וככגד זה, נאמר אני
ה' אלקיים, שיהודי הוא חלק א' ממעל, ואין דבר
שאינו מסוגל להתגבר עליו. כל דבר שהוא נגד
רצון ה', בכתו של יהודי לוחתגבר עליו מכח החלק
א' מעעל שבברבו. וכן שיפר ממן איד"ר ב"ב"
ז"ע מהבעש"ט ה' ז"ע, שבא אליו פרץ אחד
שבכל מחלות קשות כי ידע שיש לו ידעה בחכמת
הרפואה, ובא ליטול ממנו עזה למחלותיו. וא"ל
הבעש"ט כי מחלותיו נובעות מחמות שקשוע בעניינים
מכורעים, ואם רוצה שיסתלקו ממנו המחלות עליו
לפרוש מהכיבור שקשוע בו. ושאל את הבעש"ט,
וכי אתה מסוגל לפרש מזה, והשיב לו שהוא כבר
אדם זקן ואני נשך זהה. והיה עמו או נ cedar הרה"ק
ר' ברוכיל ממל"ב"ז ז"ע ושאל אותו מדוע השיב
לו תשובה כזו ולא את האמת שליהודי יש את הכת
לארויות מהם שאסור עליהם. וא"ל הצעש"ט שאין אפשר

זוחרי בלהט

וע"פ האמור נמצאו שאומרו וחיו בהם אין ממשעו
הבטחת שכיר לעזה"ב, כי יזרעלי צריך לעבדו באמות
להשיית' בעבדים המשמשין את הרוב שלא ע"מ לקבל
פרום, אלא שהשכל הוא ממילא, שאמ' הוא חי בהם
בקיום המצויה בעזה"ז בחוויתו, הרינו זוכת ממילא
לאוטו ודרגש והחיהות בעזה"ב ליהנות מזיו השכינה.

וביתור כי י"ל דהנה איתא בספה"ק שכח תכלית
הבריאות היא להויטיב לברואיין, כי הקב"ה הוא טוב
ומזרך הטוב להויטיב ולכך ברא את העולם להויטיב
לברואין, ותכלית הטעבה היא שברוש ודם הנתן
בחומר גיגע לעתungan של אז תחתגע על ה' שהוא
תכלית הטוב. וכאשר יהודי עובר עברה גורם בזה
שהקב"ה בכivel אינו יכול להמשיע לו את השפע
עלין בגין כי אני ה' אהוב משפט, ובכivel גורם
צער למעלה שמוגע והתכלית של להויטיב לברואיין.
ואילו כאשר יהודי עושה את רצון ה' ומקיים את
המצוות בחיותו, או יורד השפע ויוכל להתקיים
תכלית רצון הקב"ה להויטיב לברואיין. והרי שענין
וחי בהם לעוזה"ב אינו שבר, אלא עניין הנמשך
גמiliא, שאם איננו מעציב את השפע עלין משפייע
לו הקב"ה את תכלית הטוב ברצונו י"ת להויטיב
לברואיין. ועוד"ז י"ל גם מש"ג והוא אם שמווע תשמעו
אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את
ה"א ולעבדו בכל לבכם ובכל גופכם ונתחי מטר
אורצכם וגוי, שלכאורה ג"ז צ"ב מה שהותורה מבטיחה
שבר על קיום המצוות, ובפרט שזה נאמר אחר
לאהבה את ה"א ולעבדו בכל לבכם ובכל נפשכם,
דייגנו שעובד להשי"ת במס"ג במדרגה עליונה של
אהבה, ומה נפק"מ לו אם ונתחי מטר ארצכם. אלא
הפי' בזה כאמור, שאין זה שבר אלא עניין הנמשך
גמiliא, שאם תשמעו לאהבה את ה"א ולעבדו בכל
לבכם ובכל נפשכם או ממילא ונתחי, שוו תכלית
רצונו י"ת להשפיע את הטוב שמדריך הטוב להויטיב,
ואך השמור לכם פן יפתח לבכם וגוי' שאו ועazar
את השמים שגורמים בזה עצירת השפע, ובכivel
עד גורמים צער למעלה שמוגע מהקב"ה להויטיב
לברואיין, כמווז'ל שכasher ישראל בצדע שכינה
מה או מורת קלני-מורاشי קלני-מורעוי (סנהדרין מו.).

ויש לפреш בזה כוונת המשנה (אבות פ"ד) מצوها גוררת מצואה ועבירה גוררת עבירה ששכר מצואה מצואה ושכר עבירה עבירה. מצואה גוררת מצואה, היבנו שיזיוז המקיים מצואה וועשה את תכילת רצון ה', הריווח מקיימים בזה עוד מצואה, שעשוה נח"ר להש"ת שיכול להשפיע ולתת לו את הטוב. ואילו עבירה גוררות עבירה, שאם יהודוי עובר עבירה, נוסף בזה גם מה שהגורם צער לבעל מהמת עצירת השפיע, שהקב"ה רוצה להשפיע ולתת את טובו וככינול במעשיהם מונע זאת. וזה פ"ז וח' בהם, שע"י קיום המצוות בחיות כראוי היה בזק לעווה"ב, שיושפיע לו השכר ממילא כרצונו י' להויטיב לרשותו.

בְּרֵבָד מִלְּאָמָר כַּי־בְּרֵבָד

ושמרותם את חוקותי ואת משפטיי אשר יעשה
אתם האדים והם. חז"ל דרשו (יומא פה:) בפסוק
וחי בהם ולא שימות בהם, מכאן שפוקת נפש דוחה
את קיום המצוות. ואונקלוס תרגם וחי בהם, לחוי
עלמא, וכן פירש"י, וחי בהם לעולם הבא, שאם
תאמר בעזה"ז והלא סופו הוא מת אלא וחיה בהם
לעו"ב, دمشמות וחי בהם היה לעולם. ולכארה
הפיירושים האלו סותרים ואיז', דלפי רשות חז"ל
וחיה בהם קאי על קיום המצוות, ואילו לפיה התרוגם
ופירש"י קאי וחיה בהם על שכמת בעזה"ב. עוד צ"ב
לפי התרוגם, הרי אחוז"ל (אבות א) היו כעבדים
המשמשין את הרוב שלא ע"מ לקלף פרט, ומודוע
מכטיחה התורה כאן שכר וחיה בהם לעזה"ב.

ויל' דבאמת שני הפירושים אלו ואלו דברי א' חיים ועניבם אחד, שות' בהם כולל במשמעותם הדברים. בראשית ענין וות' בהם הינו בזמנים המצוות שיקימן בחיות, שכל מזווה שיחורי מקיים יקימה בותחהבות ובচיהות כל הגוף והאברים, בבחיה עצמוני תאמרנה ה' מי ממוך. כמו שמצוינו שלל מצוות פרטיות נאמר הלשון והריג' מצוות התלויות בה, הינו שככל תרי'ג' המצוות תלויות במצוות הפרטיות, כך גם בזמנים המזוהה בעופל, גם אם קיומה באבר מסוים, צריך יהודי להקשיע את כל מהותו וחיוותו בקיומה, וות' בהם ולא שימושות בהם.

וענין זה הוא גם השורש והמקור של וח' בהם
לעולם הבא, ע"ד שאמר הרה"ק ר"ש מקולין ז"ע,
שהמען כי הכוינו בשםים שהיודי המקיים את התורה
והמצוות ושותר שבת בכל הדוקרים אך איןנו מרגיש
תענוג שבת, והרי כאשר יעלה לעולם העליון יתגנו
לו חלקו בגין עדן על שמייתו את השבת, אך הוא
יהיה שם כפסל המנוח בג"ע, שאמנם שם לא ייריש
כלום. והב' בזה, כי התענוג של גן עדן שבו צדיקים
ירושבים ועתරתיהם בראשיהם וננהנים מזיו השכינה,
נמשך מהתענוג והחיות שיש ליהודי בקיום המצוות
בעזה, על ידו זוכה לתענוג של עוזה"ב להנחות
מוני השכינה. אש הגיגנות נוצרת ממש התאה
לעכברה בעזה, וגם תענוג עוזה"ב מקרויה מהתענוג
והחיות שיש לחזורי בעזה, בקיום המזווה שמקיים
ותהי בהם ולא שיטות בהם, ואו וח' בהם לעוזה"ב.
והרי שב' הפירוטים אין סותרים כי אם דבר אחד
הם בשורתם, והא בהא תלייא, ע"ז ותי בהם בקיום
המצאות בעזה, זוכה לחזוי בהם לשוטע"ב.

והדגישה התורה כאן ושמרתם את חוקותינו
וחוקות היינו שטעטם אינו מושג, שבמציאות שארם
מכין טעמן יש לו יותר רגש בזה, וכתבה התורה
שאיפלו החוקות שארם אינו משיג בהם כלום אלא
הם כחק עבורו, וועשו רק ממשום שהוא רצון ה/^ה,
גם בהן יהיה לו תענג, שמעצם הדבר שעשויה את
רצון ה' יהיה לו את מלאו הטעם והחיות. וככמאמר
מרן אנדזור בעל דברי שמואל ו'יע', צהלה ורנה
לוכר מלכותו, מהו גופא שיהודי זוכה להוציאר
מלכותו, לומר את שם ה' ברוך אתה ה' צדיק
להתמלא שמהה. על דרך זה כאשר יהודים מקימים
מצוה ועשה באבריו את תכלית רצון ה', צדיק שיהיה
לו מוה שמחה וחיות ותענג.